

1	2	3	5	6	18	25
45	30	31	43	44	48	56
68	12	10	15	16	20	23
24	26	80	27	88	89	90
91	92	41	52	99	100	

LATVIJAS REPUBLIKAS PROKURATŪRA
ĢENERĀLPROKURATŪRA

Reģ.Nr. 90000022859, Kalpaka bulvārī 6, Rīgā, LV 1801, Latvija tālr. 67044400, fakss 67044449, e-pasts: gen@lrp.gov.lv

RĪGA

PIRMĀ KOPIJA

2009.gada 17. jūnijā
 Nr. 1/1 – 2 – 10 – 09 / 1945
 Uz 05.06.2009. Nr.56/SAN-2106

**Ministru prezidentam
 V.Dombrovska k-gam**

Par Funkciju audita ziņojuma projektu

Iepazīstoties ar Funkciju audita valsts tiesu ekspertīžu iestādēs darba grupas ziņojuma projektu un izvērtējot tajā ietvertos ieteikumus, Ģenerālprokuratūra izsaka sekojošu viedokli:

Nemot vērā Valsts Tiesu medicīnas ekspertīžu centra specifiku un atšķirīgās ekspertīzes, iebilstam pret tā iekļaušanu vienotā ekspertīžu iestādē kā to paredz Funkciju audita ieteikums Nr.1.

Kriminālprocesa likuma 195.panta 1.punktā paredzēts, ka ekspertīze ir obligāta, lai noteiktu nāves cēloni vai miesas bojājumu smagumu un raksturu, ko saskaņā ar Ministru kabineta 2001.gada 6.februāra noteikumu Nr.51 „Tiesmedicīniskās ekspertīzes veikšanas kārtība” 2.un 3.punktu veic tiesu medicīnas eksperts, kurš ir **ārstniecības persona ar augstāko izglītību, tiesu medicīnas lietpratējs, kuram ir speciālas zināšanas tiesu medicīnā.** Bez tam Kriminālprocesa likuma 26.pantā noteikts, ka eksperts ir arī amatpersona, kurai dotas pilnvaras veikt kriminālprocesu. Savukārt, Kriminālprocesa likuma 33.pantā noteikti eksperta pienākumi un tiesības, tai skaitā tiesības iepazīties ar krimināllietas materiāliem, kas līdz pirmstiesas kriminālprocesa pabeigšanai ir izmeklēšanas noslēpums.

Tādējādi nav saprotams Funkciju audita ziņojuma projekta ieteikumā Nr.8 minētais, ka tiesu medicīnas ekspertīžu veikšanu daļēji iespējams nodot ārstiem, kas savas kompetences robežās **konstatētu personai nodarīto miesas bojājumu raksturu un apjomu.** Tas nav pietiekami kriminālprocesā, lai kādu personu sauktu pie kriminālatbildības. Svarīgākais, ko nepieciešams noteikt tiesu medicīnas ekspertīzē, ir miesas bojājumu smaguma pakāpe saskaņā ar likuma „Par Krimināllikuma spēkā stāšanās un piemērošanas kārtību” 3.pielikumā noteiktajiem kritērijiem, miesas bojājumu iespējamais iegūšanas laiks un veids.

Ieteikums Nr.8 pamatots ar to, ka dzīvo cilvēku tiesu medicīniskās ekspertīzes šobrīd bieži vien ir balstītas uz praktizējošo ārstu slēdzieniem un viņu sastādīto dokumentāciju, neveicot papildus pārbaudes, bez tam cietušajai

2009.g. 17. jūnijā
 VALSTS KANCELEJĀ
 SANĒMITS
 p.kst. 14

2009.g. 17. jūnijā
 Reģ.Nr. SAN-2106/13010
 Reģistrēja I. Strazdauska

personai jāapmeklē gan ārstējošais ārsts, gan pēc tam vēl tiesu medicīnas eksperts.

Nemot vērā, ka cietušais ārstēšanās laikā bieži vien apmeklē vairākus speciālistus (terapeitu, traumatologu, kardiologu, neirologu u.c.), jebkurā gadījumā, sastādot eksperta atzinumu, jāiepazīstas ar visu medicīnisko dokumentāciju, jo atzinumam jābūt pamatotam ar medicīnisko dokumentu datiem. Ārstējošo ārstu uzstādītā diagnoze daudzos gadījumos noteikta, pamatojoties tikai uz cietušā subjektīvām sūdzībām, un neapstiprinās ar objektīvu klīnisku simptomātiku vai redzamiem miesas bojājumiem. Šobrīd sertificēts tiesu medicīnas eksperts ir tas, kurš, vadoties gan no cietušās personas tiesmedicīniskās apsekošanas, gan visu speciālistu medicīnisko dokumentu datiem, **objektīvi nosaka miesas bojājumu esamību, to smaguma pakāpi, iespējamo iegūšanas laiku un veidu.** Bez tam saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 33.panta ceturto daļu, ja eksperts uzskata, ka, izmantojot speciālās zināšanas, var iegūt kriminālprocesam svarīgas ziņas, par kurām jautājums lēmumā par ekspertīzes noteikšanu nav uzdots, viņš rakstveidā informē par to procesa virzītāju, kurš, savukārt, uzdod ekspertam attiecīgus papildus jautājumus, jo ekspertam ir tiesības sniegt atbildes tikai uz procesa virzītāja uzdotajiem jautājumiem.

Nemot vērā minēto, katrs praktizējošs ārsts, pie kura cietušais griezīsies, acīmredzot, nevarēs veikt miesas bojājumu ekspertīzi. Līdz ar ko būs jālemj, cik ārstu būs tiesīgi veikt šādas ekspertīzes, cik izmaksās viņu apmācība, jo tiesu medicīnas eksperts ir ne tikai ārstniecības persona ar augstāko izglītību, bet arī tiesu medicīnas lietpratējs, kuram ir speciālas zināšanas tiesu medicīnā. Tāpat būs jālemj, cik izmaksās atlīdzība par ekspertīžu veikšanu un kā tiks nodrošināta uzraudzība pār šo atzinumu pamatotību. Rezultātā, mūsaprāt, tiks tērēti vairāk valsts budžeta līdzekļu nekā turpinot nodrošināt nepieciešamo finansējuma apjomu Valsts Tiesu medicīnas ekspertīžu centram kā atsevišķai tiesu ekspertīžu iestādei.

Tāpat nav saprotams, kādā veidā Funkciju audita ziņojuma projekta autori domā aprēķināt ieteikuma Nr.9 īstenošanai paredzēto līdzekļu apjomu un kontrolēt tā izlietojuma atbilstību naudas līdzekļu piešķiršanas mērķim. Nepamatoti vai nevajadzīgi noteikto ekspertīžu problēma risināma bez projektā ieteiktās valsts budžeta līdzekļu novirzīšanas institūcijām, kas nosaka ekspertīzes, bet, izmantojot katra eksperta sazināšanās iespējas gan ar procesa virzītāju - izmeklētāju, gan izmeklētāja priekšnieku, gan kriminālprocesu uzraugošo prokuru vai amatā augstāku prokuru, kuri izvērtē, cik kriminālprocesam nozīmīgu jautājumu noskaidrošanai ir nepieciešams veikt konkrēto ekspertīzi. Bez tam praksē nepamatotu vai nevajadzīgu ekspertīžu veikšana tiek novērsta, izmantojot Kriminālprocesa likuma 205.pantā noteikto, proti, ja pirms izpētes uzsākšanas eksperts pārliecinās, ka nevarēs atbildēt uz lēmumā uzdotajiem jautājumiem tādēļ, ka viņam nav attiecīgu speciālo zināšanu, attiecīgas izpētes metodikas vai izpētes objekti ir nepietiekami vai

nekvalitatīvi, vai citu būtisku apstākļu dēļ, viņš par to raksta motivētu paziņojumu procesa virzītājam.

Jautājums par tiesu medicīnas ekspertīžu nepamatotu vai nevajadzīgu noteikšanu vispār nav diskutējams, jo saskaņā ar jau minēto **Kriminālprocesa likuma 195.panta 1.punktu tās ir obligātas visos kriminālprocesos, kuros nepieciešams noteikt nāves cēloni vai miesas bojājumu smagumu un raksturu.**

Lai izvērtētu no lietderības un izmaksu viedokļa Funkciju audita ziņojuma projekta ieteikumu Nr.11 par privāto ekspertu iesaistīšanu tiesu ekspertīžu tirgū, mūsdiā, būtu nepieciešams paplašināts pētījums.

Ziņojuma projekts nesatur pamatojumu, kāpēc papildus valsts budžeta līdzekļi jānovirza privāto ekspertu iesaistīšanai nevis esošo ekspertīžu iestāžu atbalstīšanai, materiāli tehniskā nodrošinājuma uzlabošanai, kvalificētu speciālistu apmācīšanai.

Iespējams privātos ekspertus varētu izmantot darbietilpīgo grāmatvedības ekspertīžu un infotehnisko ekspertīžu veikšanai, paredzot tam attiecīgu finansējumu valsts budžetā. Turpretī attiecībā, piemēram, par neatkarīgo autotehnisko ekspertu atzinumiem procesa virzītājiem šobrīd ir negatīva nostāja. Šie atzinumi daudzos gadījumos ir pretēji Valsts policijas Kriminālistikas pārvaldes ekspertu atzinumiem, sastādīti par labu personai, kura to pasūtījusi un apmaksājusi. Procesā virzītāji vairākumā gadījumu nepiekrīt neatkarīgo autotehnisko ekspertu atzinumiem to nepamatotības, nepilnības, metodiska rakstura kļūdu dēļ, līdz ar ko objektīvās patiesības noskaidrošanai nepieciešami papildus valsts budžeta resursi atkārtotu komisijas ekspertīžu noteikšanai ar Valsts policijas Kriminālistikas pārvaldes ekspertu piedalīšanos.

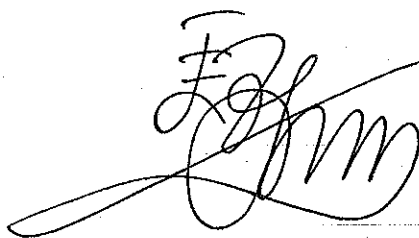
Vienlaicīgi vēršam Jūsu uzmanību uz to, ka Funkciju audita ziņojuma projektā lietota terminoloģija, kas no 2005.gada 1.oktobra, kad stājās spēkā Kriminālprocesa likums, nav paredzēta kriminālprocesā. Konkrēti, vairākkārt lietots termins „tiesājams”, „izziņas iestāde” un „izziņas izdarītājs”.

Kopumā izvērtējot Funkciju audita ziņojuma projekta ieteikumus, uzskatām, ka atbalstāma būtu ideja par Valsts policijas Kriminālistikas pārvaldes Ekspertīžu biroja un Valsts Tiesu ekspertīžu biroja apvienošanu Tieslietu ministrijas padotībā, jo tajās veiktās ekspertīzes lielā mērā pārklājas. Tajā pašā laikā uzskatām, ka Valsts Tiesu medicīnas ekspertīzes centrs tā specifikas un atšķirīgo ekspertīžu dēļ saglabājams kā atsevišķa tiesu ekspertīžu iestāde Veselības ministrijas padotībā.

Ar cieņu,

Generālprokurora p.i.

E.Jurkjāne
67044693

Ē.Zvejnieks